

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **POHOTOVOŠŤ, s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti povinnej **M. R.**, bývajúcej v G., **o vymoženie 1.655,87 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Revúca, pod sp.zn. 3 Er 598/2010, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. júla 2012 sp.zn. 2CoE 229/2012, takto

r o z h o d o l :

Návrh na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a**.

Dovolanie oprávnenej **o d m i e t a**.

Povinnnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Súdny exekútor žiadosťou doručenou na Okresný súd Revúca 12. augusta 2010 požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov - ďalej len „Exekučný poriadok“), a to na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu, zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom v Bratislave, Karloveské rameno 8, IČO : 35 922 761, z 26. apríla 2010, sp.zn. SR 02820/10.

Okresný súd Revúca poverením z 8. októbra 2010 č. 5608 021909* sp.zn. 3 Er 598/2010 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie na základe uvedeného exekučného titulu.

Okresný súd Revúca uznesením z 15. februára 2012, č.k. 3 Er 598/2011-19 exekúciu v zmysle ustanovenia § 58 ods. 1 a § 57 ods. 1 písm. a/ exekučného poriadku zastavil. Oprávnenej uložil povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie vo výške 39,83 €. V prvom rade konštatoval, že úverová zmluva uzatvorená medzi účastníkmi a na ňu nadväzujúce všeobecné podmienky poskytnutia úveru je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 4 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Následne súd dospel k právnomu záveru, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v zmluve o úvere je neprijateľnou podmienkou, ktorá je podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán. Túto nerovnováhu videl prvostupňový súd v tom, že v dôsledku uplatnenia rozhodcovskej doložky došlo k obmedzeniu riešenia sporov zo zmluvy na rozhodcovský súd, a znemožneniu voľby spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporov pred štátnym súdom v prípade vyvolania rozhodcovského konania, a to bez možnosti individuálneho dojednaní. Konštatoval, že exekučný titul bol vydaný v rozpore so zákonom a predstavuje tak nulitný právny akt, ktorý nie je vykonateľným exekučným titulom, preto súd exekúciu z úradnej moci zastavil. O trovách exekučného konania rozhodol podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku a vyhlášky č. 288/1995 Zb. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení neskorších predpisov.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie oprávnenej ako súd odvolací uznesením z 31. júla 2012 sp.zn. 2CoE 229/2012 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že exekučný súd musí skúmať, či sú splnené formálne a materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie počas celého exekučného konania, a to aj bez návrhu a na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie aj adekvátne procesne reagovať. Zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že v predmetnej veci išlo o spotrebiteľský vzťah, pričom dojednaná rozhodcovská doložka spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a ako taká bola v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. Odvolací súd konštatoval, že rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Skúmaniu povahy obsahu rozhodcovského rozsudku musí predchádzať prieskum právomoci rozhodcovského súdu, ktorá je založená rozhodcovskou zmluvou. Pokiaľ je táto zmluva neplatná, potom rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom. Na podporu svojich tvrdení, týkajúcich sa

právomoci exekučného súdu poukázal odvolací súd na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24. februára 2011 č.k. IV. ÚS 55/2011. Na námietku oprávnenej, že súd rozhodol o zastavení exekučného konania bez návrhu, odvolací súd uviedol, že návrh nebol potrebný, nakoľko exekučný súd konal ex offo bez návrhu tak, ako mu to umožňuje zákon. Ďalšími odvolacími námietkami oprávnenej sa odvolací súd nezaoberal, nakoľko ich nepovažoval za relevantné privodiť priaznivejšie rozhodnutie pre oprávnenú.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z 31. júla 2012 sp.zn. 2 CoE 229/2012 podala oprávnená dovolanie doplnené podaním zo 16. júla 2013 s označením doplnenie dovolania o právnu argumentáciu – porušenie práva EÚ a interpretácie práva EÚ Súdny dvorom EÚ. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Taktiež navrhla, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní. Svoje dovolanie odôvodnila tým, že súdy: 1. rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. a/ O.s.p.), lebo nesprávne interpretovali § 58 ods. 1 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.“), bez oprávnenia preskúmali exekučný titul „metódou, ktorá im v rámci zverenej právomoci neprináleží“, 2. konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. d/ O.s.p.), lebo formálna a materiálna vykonateľnosť už bola právoplatne posúdená tým, že exekučný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, 3. konali bez návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. e/ O.s.p.), 4. oprávnenej odňali možnosť konať (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.), a to tým, že s ňou „nekomunikovali o jej právnych a skutkových návrhoch“, nezohľadnili jej námietky, konali bez nariadenia pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola „vnútroštátnym súdom rozhodovaná na základe správneho a adekvátneho právneho základu, súčasťou ktorého je po vstupe Slovenskej republiky do EÚ aj výklad práva EÚ podľa čl. 267. Ďalej uviedla, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), keď súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Povinná ani súdny exekútor sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadrili.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p. skúmal najskôr, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

K totožnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už dovolací súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky a navrhovala prerušenie konania (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. januára 2014 sp.zn. 5 ECdo 9/2013, z 20. januára 2014 sp.zn. 5 ECdo 11/2013, z 11. septembra 2013 sp.zn. 5 ECdo 70/2013, z 21. januára 2014 sp.zn. 7 ECdo 250/2013, z 3. októbra 2013 sp.zn. 3 ECdo 28/2013, z 12. decembra 2013 sp.zn. 4 ECdo 283/2013). Dovolací súd na ne v podrobnostiach odkazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci. Súdny dvor EÚ má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv, b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

V danom prípade sa síce v dovolaním napadnutých rozhodnutiach spomína aj Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, z určujúceho hľadiska išlo ale zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka, Exekučného poriadku a zákona č. 244/2002 Z.z.). Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

II. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu

odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., dovolateľkou napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávnenej preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril vo viacerých rozhodnutiach týkajúcich sa iných skutkovo a právne obdobných právnych vecí, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky (porovnaj napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. januára 2014 sp.zn. 5 ECdo 9/2013, z 20. januára 2014 sp.zn. 5 ECdo 11/2013, z 11. septembra 2013 sp.zn. 5 ECdo 70/2013, z 21. januára 2014 sp.zn. 7 ECdo 250/2013, z 3. októbra 2013 sp.zn. 3 ECdo 28/2013, z 12. decembra 2013 sp.zn. 4 ECdo 283/2013), a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že :

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.) je daná iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),

2. vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. februára 2012 sp.zn. 5 Cdo 205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp.zn. III. ÚS 254/2012),

3. ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol

podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie,

4. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu,

5. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonal na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne – teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného – môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania. Na podporu týchto tvrdení dovolací súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 160/2013, v ktorom konštatoval, že vnútroštátny súd je povinný „vyšetrovaním“ ex offio zisťovať skutkový stav na účely efektívnej ochrany spotrebiteľa podľa únieového práva a takýmto postupom nedochádza k porušeniu práv oprávnenej na verejné prejednanie veci a vyjadrenie sa k vykonaným dôkazom,

6. nedôvodnou je aj námietka oprávnenej, že jej súdy svojím postupom odňali možnosť konať pred súdom, keďže vo veci nebolo nariadené pojednávanie v zmysle § 57 ods. 5 Exekučného poriadku. Súd prvého stupňa ani odvolací súd túto povinnosť nemali, pretože ich rozhodnutia boli založené na aplikácii ustanovenia § 57 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku, na ktorý sa povinnosť nariadenia pojednávania nevzťahovala.

7. ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.; pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012),

8. skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia

odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávnenej. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Tieto právne závery (viď 1. až 8.) zastáva Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v preskúmvanej veci.

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom súdov nižších stupňov, že v danom prípade rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľný exekučný titul a že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka – z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov – je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, mohli by mať za následok nanajvyšš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde (viď R 54/2012 a tiež niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, sp.zn. 2 Cdo 97/2010, sp.zn. 3 Cdo 53/2011, sp.zn. 4 Cdo 68/2011, sp.zn. 5 Cdo 44/2011 a sp.zn. 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 236/2011).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. júna 2014

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová